

Handleplan for gode rammer for udvikling af friluftslivet

Formål

Denne handleplan for gode rammer for udvikling af friluftslivet er en del af Temaplan for Sundhed, Kultur og Fritid. Af temaplanen fremgår, at Vejen Kommune skal være en attraktiv erhvervs- og bosætningskommune, der skaber rammer og muligheder for trivsel, kvalitet og vækst både for kommunens borgere og for tilflyttere.

Målgruppen er eksisterende og potentielle borgere samt turister og gæster, turismevirksomheder og andre virksomheder, der anvender naturen i deres produkt og/eller markedsføring.

Friluftsliv øger sundhed og velvære, og der er dermed rigtig god grund til, at vi som kommune er med til at skabe gode rammer og muligheder, så vores borgere og gæster kan få gode oplevelser og gøre noget godt for deres helbred samtidigt.

En handleplan om friluftslivet har mange snitflader til blandt andet turisme og fysisk planlægning.

Turismestrategien har fokus på kommunens natur og kultur, og at Vejen Kommune skal være stedet at holde aktiv ferie året rundt. Turismevirksomhederne skal udvikle kommercielle aktiviteter omkring det at være aktiv i og med naturen.

I forhold til arbejdet med turisme er der fokus på Kongeåen, Jels Søerne, Hærvejen og Holme Å samt Vejen, Jels og Hovborg.

Vækststrategi 2020 har som mål at skabe 100 flere arbejdspladser inden for turismebranchen i 2020. En af handlingerne for at nå det er at sørge for, at der skabes tilbud inden for alle Visit Danmarks kategorier. Det er ud over børnefamilier "det gode liv" og erhvervsturisme.

I kommuneplan 2013 er det et mål at forbedre og udbygge fritidsmuligheder og øge tilgængeligheden til naturen for alle. Udbuddet af attraktive fritidsmuligheder i naturen skal udbygges, og der skal sikres et bredt udbud for både det uorganiserede og det foreningsbaserede fritidsliv, der dyrker særlige interesser i naturen. Kendskabet til natur, kultur og miljø skal understøttes ved etablering af vandre-, cykel- og rideruter og opholdsarealer samt ved formidling af information om natur og landskab. Stisystemer skal udbygges, og der skal laves arealer til rekreativt ophold ved stierne.

I kommuneplan 2017 arbejdes (i regi af Trekantområdet) med at forbedre adgang til og kvalitet af naturområder med stor oplevelsesmæssig værdi for borgere og turister. Ud over denne tilføjelse bliver kommuneplan 2017 en opdatering af kommuneplan 2013 uden de store ændringer.

Temaplan for landdistrikter fra 2012 nævner også stiplanlægning, stier i det åbne land og formidling af naturoplevelser. Den kommende temaplan for landdistrikter 2016 vil også indeholde friluftsliv.

Andre handleplaner under temaplan for sundhed, kultur og fritid som gode rammer for fysisk aktivitet har også en snitflade til friluftslivet, da friluftslivet jo rummer muligheder for fysisk aktivitet.

Delmål

Vi sikrer gode vilkår og muligheder for aktiv brug af natur og grønne områder.

Indsatsområder

1. Udvikling af faciliteter og aktiviteter
2. Formidling af mulighederne for friluftsliv
3. Udvikling af friluftsliv i et turismeperspektiv

Indsatsområderne er konkretiseret efterfølgende. Forventningen er dog, at der løbende vil ske en udvikling inden for de enkelte indsatsområder i den årrække, som handleplanen dækker.

Indsatsområde 1: Udvikling af faciliteter og aktiviteter

Naturen skal være tilgængelig, for at den kan bruges rekreativt. Tilgængelighed kan forstås rent fysisk, at man kan komme derud, men også i form af, at man kan finde vej; er der et kort over stierne, er der skiltet? Det giver brugeren tryghed, at de ved, de må være på stedet, og at de kan finde rundt og tilbage igen. God skiltning er med til at skabe en god oplevelse ude i naturen.

Et godt oversigtskort med forskellige typer stier og aktivitetsmuligheder er en stor hjælp, når man planlægger en tur ud i naturen til et sted, man ikke har været før. Bliver man præsenteret for mulighederne, er der også større chance for, at man opsøger nye og ukendte steder.

Sammenhæng i planlægningen er vigtig for at skabe helhed og tilbud, der komplementerer hinanden.

Hvad	Hvornår	Hvem
<p>1.1 Starte en arbejdsgruppe op om planlægningen af en 'Natur- og byrumsstrategi', der indeholder fælles mål og midler for udvikling af byrum og rekreative arealer (jævnfør Kommuneplan 2013).</p> <p>Arbejdsgruppen kigger på sammenhæng til kommuneplan, temaplaner, møder med lokalråd mm.</p>	2016	<p><i>Tovholder: Teknik & Miljø - Vej & Park, Birgitte Møller</i></p> <p>Teknik & Miljø - Natur & Landskab</p> <p>Udvikling & Erhverv - Kultur & Fritid</p> <p>Sundhed & Familie - Sundhedsafdelingen</p> <p>Dagtilbud & Skole</p>

<p>1.2 Undersøge muligheden for at oprette en grejbank, som også private kan låne fra, gerne forankret på Natur- og Kulturskolen. For at undgå konkurrenceforvridning skal grejbanken kun indeholde udstyr, som der ikke i forvejen er en lokal udlejer af.</p>	<p>Efterår 2016</p>	<p><i>Tovholder: Naturvejleder Sam B. Sørensen</i></p>
<p>1.3 Kortlægge de eksisterende offentlige og private stier, der er offentligt tilgængelige, og lave et samlet digitalt stikort. Det skal kunne downloades i PDFMaps.</p> <p>Undersøge mulighederne for, at stikortet kan tale sammen med www.visitvejen.dk og drøfte, om der skal markeres faciliteter og aktivitetssteder, som kræver løbende opdatering.</p>	<p>Fra 2016 og frem</p>	<p><i>Tovholder: Teknik & Miljø - Natur & Landskab, Per Johansen</i></p> <p>Teknik & Miljø - Vej & Park Teknik & Miljø - Projekt GIS Sparring fra UdviklingVejen - turismekoordinator</p>
<p>1.4 I forlængelse af 1.3 afklare, hvordan vi viser forskellige typer oplevelser og kommunalt driftede faciliteter, hvis det besluttes, at de skal markeres på stikortet. For eksempel en markering med ikoner for forskellige type aktiviteter med links til beskrivelse af hvert sted/tilbud på www.visitvejen.dk.</p> <p>Kortet er en videreudvikling af stikortet og skal ligge digitalt og skal kunne downloades i PDFMaps.</p>	<p>2017</p>	<p><i>Tovholder: Teknik & Miljø - Natur & Landskab, Per Johansen</i></p> <p>Teknik & Miljø – Vej & Park Teknik & Miljø – Projekt GIS UdviklingVejen - turismekoordinator Udvikling & Erhverv - Kultur & Fritid</p>
<p>1.5 Lave en udførlig liste over ønskede skilte til naturrum som skoleskove, naturstier og Natur- og Kulturskolen og et tilhørende budget til politisk behandling.</p>	<p>2018</p>	<p><i>Tovholder: Teknik & Miljø - Natur & Landskab, Inge Lise Møller Jensen</i></p> <p>Teknik & Miljø - Vej & Park</p>
<p>1.6 Analysere, om der er behov for at binde eksisterende stisystemer sammen, og hvordan det kan implementeres i stiplanlægningen.</p>	<p>2019</p>	<p><i>Tovholder: Teknik & Miljø – Vej & Park, Torben Strømgaard Hansen</i></p> <p>Teknik & Miljø - Natur & Landskab Teknik & Miljø - Vej & Park Teknik & Miljø - Projekt UdviklingVejen - turismekoordinator</p>

1.7 Facilitere skovrejsning nær Brørup, hvis Naturstyrelsen og/eller forsyningsselskaber ønsker at opkøbe jord til formålet.	Løbende	<i>Tovholder: Teknik & Miljø - Natur & Landskab, Sally Huntingford</i>
--	---------	--

Succeskriterier

Ad 1.1: I 2017 er der vedtaget en natur- og byrumsstrategi.

Ad 1.2: Ved udgangen af 2016 er det undersøgt, om det er muligt at oprette en grejbank, og der handles efterfølgende på det.

Ad 1.3: I starten af 2017 er stikortet færdigt og tilgængeligt for borgerne.

Ad 1.4: Ved udgangen af 2017 er friluftsmuligheder markeret på stikortet, hvis det i arbejdet med stikortet besluttes at vise dem.

Ad 1.5: Ved udgangen af 2018 er der lavet et udkast til ekstra skiltning i naturen, og det er politisk behandlet.

Ad 1.6: Ved udgangen af 2019 er det undersøgt, om der skal skabes forbindelser mellem eksisterende stisystemer, og det er medtaget i stiplanlægningen til efterfølgende implementering.

Ad 1.7: Teknik & Miljø faciliterer skovrejsning, hvis der kommer henvendelser herom.

Indsatsområde 2: Formidling af mulighederne for friluftsliv

Vi skal fortælle om vores friluftsfaciliteter og naturområder, for at folk opdager dem og har glæde af dem. Selvom man kender et sted i forvejen, kan oplevelsen få flere facetter gennem god og interessant formidling af stedets kvaliteter. Derfor er formidling af friluftsmulighederne af stor betydning.

Hvad	Hvornår	Hvem
<p>2.1 Lave en folder om fiskeri i Kongeåen med nogle af designelementerne fra folderne om Kongeåstien og kano på Kongeåen.</p> <p>Folderen skal fortælle om mulighederne for at fiske i Kongeåen; hvad kan man fange, hvor er der p-pladser, toiletter, handicapfiskeplads samt et link til kortet på www.fiskekort.dk, der viser, hvor man må fiske. Kortet skal være aktuelt, derfor henvises kun til hjemmesiden.</p>	Forår 2016	<p><i>Tovholder: Udvikling & Erhverv - Kultur & Fritid, Charlotte Thomsen</i></p> <p>Teknik & Miljø - Natur & Landskab</p> <p>Esbjerg Kommune</p> <p>Sparring fra:</p> <p>UdviklingVejen - turismekoordinator</p> <p>Vejen og Omegns Sportsfiskerforening</p> <p>Sydvestjysk Sportsfiskerforening</p>

<p>2.2 Lave plakat med naturperler i Vejen Kommune, som Teknik & Miljø - Natur & Landskab har udvalgt i Trekantområderegi.</p>	<p>Forår 2016</p>	<p><i>Tovholder: Teknik & Miljø - Natur & Landskab, Inge Lise Møller Jensen</i> Udvikling & Erhverv - Kultur & Fritid</p>
<p>2.3 Lave en folder med nogle af naturperlerne i kommunen, kombineret med årstidsbestemte oplevelser: "nu blomstrer gøgeurten her", "nu kan du høre nattergalen her", "nu kan du plukke svampe her" osv. Det er en langtidsholdbar folder, der præsenterer mulighederne ude i naturen, den viser ikke specifikke arrangementer.</p> <p>Folderen ligger både som papirfolder og digitalt.</p>	<p>Efterår 2016</p>	<p><i>Tovholder: Udvikling & Erhverv - Kultur & Fritid, Charlotte Thomsen</i> Teknik & Miljø - Natur & Landskab Naturvejleder Sparring fra UdviklingVejen - turismekoordinator</p>
<p>2.4 Sikre, at der er én fælles indgang til oplysninger om friluftslivet i Vejen Kommune på nettet. Borgerne skal have et naturligt førstevalg, når de leder efter viden og inspiration. Denne side linker til en række andre hjemmesider.</p> <p>Siden skal være indbydende, inspirerende, give et hurtigt og letforståeligt overblik, vise folk videre, hvis de har ideer eller søger tilladelser til arrangementer. Et sted, hvor folk kan søge viden, stille spørgsmål og få svar. Når det digitale stikort er lavet, bør det integreres i hjemmesiden.</p>	<p>Opstart ultimo 2016</p>	<p><i>Tovholder: Udvikling & Erhverv - Kultur & Fritid, Charlotte Thomsen</i> Teknik & Miljø - Natur & Landskab Naturvejleder Naturstyrelsen Sparring fra UdviklingVejen - turismekoordinator</p>
<p>2.5 Lave en folder om fiskeri i hele Vejen Kommune. Heri indgår et kort over de kommunalt ejede arealer, hvor man må fiske gratis.</p>	<p>2017</p>	<p><i>Tovholder: Udvikling & Erhverv - Kultur & Fritid, Charlotte Thomsen</i> Teknik & Miljø - Natur & Landskab Fiskeriforeninger</p>

Succeskriterier

Ad 2.1: I midten af 2016 er folderen om fiskeri i Kongeåen udarbejdet og uddelt.

Ad 2.2: I midten af 2016 er plakaten med naturperler udarbejdet og uddelt.

Ad 2.3: I starten af 2017 er folderen med naturperler og årstidsbestemte oplevelser udarbejdet og uddelt.

Ad 2.4: Ved udgangen af 2017 er der én naturlig indgang på nettet, når man søger viden og inspiration om friluftslivet i Vejen Kommune.

Ad 2.5: Ved udgangen af 2017 er folderen om fiskeri i hele Vejen Kommune udarbejdet og uddelt.

Indsatsområde 3: Udvikling af friluftsliv i turismeperspektiv

Naturen og de oplevelser, man kan bruge den til er af meget stor betydning for turismen i Vejen Kommune. Der er potentiale for at udvikle naturoplevelserne og lave pakkeløsninger, så turister kan få en helstøbt og veltilrettelagt oplevelse, og turismevirksomheder kan øge deres indtjening. Overnatningssteder kan gøre sig selv mere attraktive og give en bedre service, hvis de formår at formidle naturoplevelserne i deres område.

Ifølge Horesta har 70 procent af de turister, der året rundt holder ferie i Danmark naturen som hovedmotiv for at holde ferien her i landet. For overnatningsstederne er der potentiale i at sætte turister i forbindelse med lokale, der vil give dem en god naturoplevelse som guide, udlejer af kanoer, cykler eller noget helt fjerde.

Hvad	Hvornår	Hvem
3.1 Få oversat de to cykelrutefoldere ved Hovborg til engelsk.	Forår 2016	<i>Tovholder: Udvikling & Erhverv - Kultur & Fritid, Charlotte Thomsen</i>
3.2 Lave en mapping af friluftsmuligheder ved udvalgte overnatningssteder med målet at øge stedernes attraktionsværdi hos gæsterne ved i højere grad at bruge omkringliggende natur aktivt. Mappingen indgår i den løbende udvikling af pakkeprodukter mellem flere virksomheder og enkeltvirksomheders egen produkt-/oplevelsesudvikling.	Ultimo 2016	<i>Tovholder: UdviklingVejen - turismekoordinator Charlotte Hammer</i> i samarbejde med turismevirksomheder
3.3 Starte med at udvikle pakkeløsninger og produktudvikle i forhold til friluftsoplevelser. For eksempel kan et hotel have et tilbud til den modne fisker, der gerne vil have vist et godt fiskested, sørget for fiskekort, en lækker madpakke og en god middag, behagelig overnatning, opbevaring af eventuel fangst på køl mm.	2016 og frem	<i>Tovholder: UdviklingVejen - turismekoordinator Charlotte Hammer</i> i samarbejde med turismevirksomheder

<p>3.4 Udvikle tilbud om rideferie med passende stræk og mulighed for overnatning og opstaldning.</p>	<p>2016</p>	<p><i>Tovholder: UdviklingVejen - turismekoordinator Charlotte Hammer</i> i samarbejde med turismevirksomheder</p>
<p>3.5 Lave nye cykelruter (på et kort, ikke skiltet) med natur som fokus. Ruterne fører hen til de naturrum, hvor der er særlige naturoplevelser. Ruterne må også gerne give mulighed for at købe lidt mad og drikke samt starte i byerne, hvis det giver mening. Ruterne skal understøtte den nuværende turismestrøm og understøtte nuværende, relevante tilbud.</p> <p>På kortet markeres, hvis ruten er på andet end asfalt.</p> <p>Få dem oversat til tysk og engelsk.</p>	<p>Ultimo 2016</p>	<p><i>Tovholder: Udvikling & Erhverv - Kultur & Fritid, Charlotte Thomsen</i> UdviklingVejen - turismekoordinator Naturvejleder Teknik & Miljø - Natur & Landskab Teknik & Miljø - Projekt</p>
<p>3.6 Udvikle og kvalitetssikre guidekorpset, så der udbydes flere guidede ture i det fri samt synliggøre de guidede ture digitalt.</p>	<p>2017</p>	<p><i>Tovholder: UdviklingVejen - turismekoordinator Charlotte Hammer</i></p>
<p>3.7 Arbejde aktivt for at få skabt flere oplevelser i naturen, som koster penge og dermed skaber en indtægt.</p>	<p>Fra 2017 og frem</p>	<p><i>Tovholder: UdviklingVejen - turismekoordinator Charlotte Hammer</i> i samarbejde med turismevirksomheder</p>

Succeskriterier

Ad 3.1: Til sommeren 2016 er de to cykelrute foldere ved Hovborg oversat til engelsk.

Ad 3.2: Ved udgangen af 2016 er der lavet en kortlægning af friluftsmuligheder ved udvalgte steder og relevante turismevirksomheder er gjort bekendt med mulighederne.

Ad 3.3: Ved udgangen af 2017 er der påbegyndt fem pakkekonceptualiseringsforløb med relevante turismevirksomheder.

Ad 3.4: Ved udgangen af 2016 er der tilbud om rideferie i Vejen Kommune.

Ad 3.5: Til sommeren 2017 ligger der nye naturcykelruter på dansk, tysk og engelsk.

Ad 3.6: Ved udgangen af 2017 er guidekorpset aktive udbydere af en lang række guidede ture, som markedsføres digitalt.

Ad 3.7: Ved udgangen af 2017 er der udviklet 10 naturoplevelser, der genererer en indtægt.

Målbarhed i friluftslivet – optælling af besøgende

Teknik & Miljø - Natur & Landskab har sammen med Københavns Universitet fået penge fra Friluftsrådet til et lille forskningsprojekt, der skal belyse, hvor mange, der bruger Kongeåen. Der bliver i 2016 opsat tællere med dataloggere på stien. Hermed bliver det muligt at sammenligne strækningen ved Knagmøllen med antallet af besøgende fra en tidligere tælling samt at måle på en ny strækning.

Vi vil benytte os af statistik på den nye friluftshjemmeside for at sammenligne med den eksisterende www.friluftsvеjen.dk.

UdviklingVejen har fokus på antal besøgende hos turismevirksomheder og forsøger at få dem til at registrere deres gæster, så vi har basis for at vurdere, om der skabes vækst i antallet af besøgende. UdviklingVejen sonderer terrænet for teknologier og værktøjer, der kan hjælpe med at skaffe tal på antal besøgende. De har selv tallene for antal besøg på TellUs-produkter, der har med natur at gøre.

Økonomi

Ad 1.2 Grejbank:

Hvis vi får en grejbank, skal der være en person, der har timer afsat til at styre udlån, vedligehold og kører ud og afleverer og henter. Hvis det er en kommunalt ansat person, skal der afsættes nogle lønkroner. Alternativt kunne vi muligvis få frivillige til at stå for det – det er en del af undersøgelsesarbejdet at få afdækket dette.

Ad 2.5 Ny friluftshjemmeside:

Der kan være behov for ekstra økonomi i forhold til en ny hjemmeside, hvis vores institutionsløsning ikke kan det, vi vil (www.friluftsvеjen.dk er en institutionsløsning). Men det er først undervejs i arbejdet, at arbejdsgruppen når frem til, hvad der skal ske, og så må de til den tid få et specifikt forslag politisk behandlet.